

FOLKETINGSTIDENDE A

FOLKETINGET

Beslutningsforslag nr. B 49

Folketinget 2012-13

Fremsat den 15. januar 2013 af udenrigsministeren (Villy Søvndal)

Forslag til folketingsbeslutning

om

dansk militært bidrag til støtte for indsatsen i Mali

Folketinget meddeler sit samtykke til, at et dansk militært bidrag stilles til rådighed for den internationale militære indsats i Mali i op til tre måneder med henblik på at sikre fred, stabilitet og beskyttelse af civilbefolkningen i landet inden-

for rammerne af FN's Sikkerhedsrådsresolution 2085 af 20. december 2012 og efter anmodning fra den maliske præsident Traoré.

Bemærkninger til forslaget

I. Det nordlige Mali har igennem længere tid været udenfor regeringens kontrol og har været base for oprørs- og separatistbevægelser og et arnested for organiseret kriminalitet. I forlængelse af et militærkup i marts 2012 udnyttede oprørsgrupper, herunder islamistiske grupperinger, magtomrummet til at sikre sig kontrol over mere end halvdelen af Malis territorium. Det nordlige Mali er således nu kontrolleret af en række forskellige oprørs- og terrorgrupperinger, og der er flere steder indført Sharia-lovgivning.

Oprørsgrupper fra det nordlige Mali iværksatte efter flere måneders relativ stilstand den 10. januar 2013 en offensiv mod syd og indtog byen Konna. Oprørene nærmer sig dermed Sevaré, beliggende ca. 600 km nord for hovedstaden Bamako, og trafikknudepunktet Mopti, 50 km syd for Konna, der huser en lang række internationale nødhjælpsorganisationer, herunder flere FN-organisationer.

II. Frankrig besluttede den 11. januar 2013 på direkte anmodning fra den maliske præsident Traoré at yde militær støtte til den maliske hær. Den maliske præsident har i brev til FN's Generalsekretær Ban Ki-Moon orienteret FN om den maliske anmodning til Frankrig. Præsident Hollande har understreget, at operationen sker inden for rammerne af FN-mandatet (Sikkerhedsrådsresolution 2085), samt at operationen vil vare så længe, det er påkrævet.

III. Danmark har modtaget en anmodning fra Frankrig om et dansk bidrag (C-130 transportfly) til den militære operation. Forsvarsministeriet har meddelt, at Flyvevåbnet har kapacitet til at stille med et C130-transportfly i henhold til det stående 48-timers beredskab.

For Danmarks vedkommende er der alene tale om transportopgaver. Disse inkluderer transport af personel og materiel, som f.eks. pansrede køretøjer, reservedele og farligt gods (ammunition) i relation til den franske operation i Mali. Det kan ikke på forhånd siges, om der alene vil blive behov for transport af fransk personel eller om der også vil blive behov for at transportere personel fra lande i regionen.

Indledningsvis forventes det danske fly at blive brugt til at flyve mellem Frankrig og lufthavnen i hovedstaden i Mali, Bamako. Efterfølgende forventes der primært at være behov for at flyve mellem N'djamena (Tchad) og Bamako samt muligvis lufthavnen i Mopti i Mali. Det kan imidlertid ikke udelukkes, at der bliver behov for også at beflyve andre lufthavne eller lande. Det er aftalt med Frankrig, at lufthavnen i Mopti alene beflyves, såfremt sikkerhedssituationen vurderes at være acceptabel.

Det danske bidrag vil kunne påbegynde opgaveløsningen umiddelbart efter ankomst i operationsområdet. Det franske forsvar er for nærværende ikke i stand til at beskrive varigheden af behovet for dansk støtte. Der søges opbakning til udsendelse af bidraget i op til tre måneder, idet opgaven selvsagt søges afsluttet hurtigst muligt.

Det danske bidrag vil være under operativ kontrol af den franske chef for luftstyrkerne i regionen – JFACC (Joint Force Air Component Commander) – der befinder sig i

N'djamena i Tchad. Den danske forsvarschef bevarer fuld kommando. Danmark forventes hovedsageligt at skulle samarbejde med Frankrig samt USA og muligvis Storbritannien.

Det danske bidrag forventes at være på op til ca. 40 personer inklusiv forbindelsesofficerer til relevante hovedkvarterer, herunder til det luftmilitære hovedkvarter i N'djamena.

I forbindelse med indsættelsen af det danske bidrag vil der blive indgået aftaler om personellets statusforhold samt tekniske aftaler med danske samarbejdspartnere.

Ud over selvforsvar vil det danske bidrag ikke være bemyndiget til magtanvendelse. C-130-transportfly er ikke bevæbnet, men er alene udstyret med elektroniske systemer til selvforsvar. Det danske personel vil medbringe håndvåben til selvforsvar.

IV. Efter det oplyste har USA ligeledes modtaget anmodning fra Frankrig om støtte til operationen. USA ventes at bidrage med luftmilitære støttekapaciteter, lufttanking, lufttransport og ISR-kapaciteter (efterretningsindhentning- og overvågning). Storbritannien har ligesom Danmark modtaget en henvendelse fra fransk side, og den britiske regering har offentligt meddelt, at den vil støtte den franske operation med transportbidrag. Desuden har Tyskland og Belgien modtaget lignende henvendelser.

V. Danmark har gennem længere tid haft et betydeligt engagement i regionen. Mali har været et dansk partnerland siden 2007 og er således en vigtig partner for Danmark i Sahel-regionen. Efter kuppet i Mali i marts 2012 har de danske politiske bestræbelser omfattet støtte til opbygning af en politisk proces med et udenrigs-, udviklings- og sikkerhedspolitisk fokus på to parallelle spor: (1) Støtte til internationale og regionale mæglings- og konfliktløsningsindsatser med henblik på at fremme en politisk forhandlet løsning med oprørsgrupperne i Nordmali samtidig med, at det internationale samfund træffer de nødvendige forberedelser til en afrikansk ledet militær intervention. (2) Samtidig har Danmark både bilateralt og gennem EU lagt et betydeligt pres på den maliske overgangsregering for at tilskynde denne til at iværksætte en række helt centrale politiske processer, som omfatter udpegelse af en officiel malisk forhandlingsdelegation og tiltag, der skal sikre landets genindtræden i en i forfatningen lovligt defineret ramme.

På baggrund af Danmarks tilstedeværelse i regionen og den meget skrøbelige situation, som Mali og regionen som helhed befinder sig i, besluttede regeringen i september 2012 at iværksætte et nyt Sahel-initiativ 2013-2017 som led i regeringens fokus på stabilisering og konfliktforebyggelse i skrøbelige stater. Foruden et fokus på konfliktforebyggende indsatser i Mali vil der under Sahel-initiativet blive iværksat indsatser inden for sikkerhedssektorreformer og anti-radikalisering.

Henset til den sikkerhedsrisiko som den skrøbelige situation i Mali udgør for Sahel-regionen, og Danmarks engagement i regionen vurderes det således som vigtigt og i tråd

med den hidtidige danske linje, at Danmark støtter Frankrig og Mali i den givne situation.

VI. For så vidt angår det folkeretlige grundlag, har FN's Sikkerhedsråd med resolution 2085 af 20. december 2012 - vedtaget i henhold til FN-pagtens kapitel VII - fastslået, at der med situationen i Mali foreligger en trussel mod international fred og sikkerhed. Med resolutionen har Sikkerhedsrådet på denne baggrund bemyndiget en afrikansk-ledet styrke (AFISMA) til at anvende alle nødvendige militære magtmidler til bl.a. at støtte Malis regeringsstyrkers bestræbelser på at genvinde kontrollen med områder i det nordlige Mali, der p.t. kontrolleres af væbnede terror- og ekstremistgrupper. Samtidig hermed har Sikkerhedsrådet opfordret FN's medlemslande og internationale organisationer til at yde støtte til AFISMA's løsning af de nævnte opgaver, herunder militær og logistisk støtte. I forhold til den meget aktuelle trussel mod Malis territoriale suverænitet har den maliske præsident den 10. januar 2013 anmodet Frankrig om militær bistand.

Frankrig har herefter sat sig i spidsen for de internationale bestræbelser på – inden for resolutionens rammer – at imødekomme denne anmodning, og regeringen ønsker at støtte dette fransk-ledede internationale initiativ.

Det danske bidrag vil være undergivet folkeretten, herunder den humanitære folkeret.

VII. Forsvarets Efterretningstjeneste har afgivet følgende trusselsvurdering:

Tilstedeværelsen af oprørsgrupper støttet af islamistiske terrornetværk udgør en trussel mod fred og stabilitet i regionen. Al-Qaida i Det Islamiske Maghreb (AQIM) er den største militante islamistiske terrorgruppe i Sahel-området, som Mali er en del af. AQIM har en betydelig evne og kapacitet til at gennemføre terrorangreb i store dele af Sahel-området og har tidligere gennemført angreb her. AQIM har siden Gaddafi-styrets fald i 2011 fået tilført store mængder våben fra Libyen, herunder bl.a. mandbårne luftværnsmissiler. Det er sandsynligt, at AQIM's evne til at udføre terrorangreb vil vokse, herunder også i Europa.

På baggrund af indsættelsen af franske styrker i Mali vurderer Forsvarets Efterretningstjeneste, at det er sandsynligt, at AQIM eller tilknyttede militante islamistiske grupper vil søge at iværksætte terrorangreb imod nationale eller vestlige mål i Mali og/eller i nabolandene.

Forsvarets Efterretningstjeneste har ingen oplysninger om konkrete trusler mod dansk personel i Mali, men vurderer, at

der er en generel terrortrussel. Derudover er der en generel trussel forbundet med kamphandlingerne i Mali, hvor myndighederne, støttet af Frankrig og andre lande, opererer mod oprørernes styrker i den centrale del af landet. Truslen afhænger af, hvor i Mali det danske personel befinder sig, herunder især hvor tæt på kamphandlingerne og oprørernes område de er.

Forsvarets Efterretningstjeneste vurderer, at terrortruslen mod vestlige mål, herunder et dansk bidrag indsat i Mali, er HØJ. Forsvarets Efterretningstjeneste vurderer, at truslen fra bortførelser i Mali er HØJ. Forsvarets Efterretningstjeneste vurderer, at truslen mod et fly ved start og landing i hele Mali er HØJ. Forsvarets Efterretningstjeneste vurderer, at truslen for beskydning fra jorden i Mali er LAV for flyvninger over 3.500 meter (uden for rækkevidde af håndvåben og mandbårne missiler), men HØJ for flyvninger under 3.500 meter. Forsvarets Efterretningstjeneste vurderer, at truslen mod et fly ved start og landing i Tchad er LAV. Truslen mod personel i Tchad er LAV.

VIII. Det danske militære bidrag vil indgå i en indsats, hvor det ikke kan udelukkes, at der bliver tale om anvendelse af militære magtmidler. På den baggrund forelægges sagen for Folketinget under henvisning til Grundlovens § 19, stk. 2, med anmodning om, at Folketinget meddeler sit samtykke til, at danske militære styrker stilles til rådighed for den internationale militære operation i Mali indenfor rammerne af resolution 2085 af 20. december 2012, og efter anmodning fra den maliske præsident.

IX. Regeringen vil løbende vurdere det danske bidrags sammensætning med henblik på at sikre en effektiv opgaveløsning. Såfremt det skulle vise sig hensigtsmæssigt at justere bidraget væsentligt, eller såfremt der skulle ske en væsentlig ændring i opgavernes karakter, vil regeringen rådføre sig med Det Udenrigspolitiske Nævn herom eller om nødvendigt på ny forelægge sagen for Folketinget.

X. Meromkostningerne forbundet med indsættelsen afhænger selvsagt af udsendelseslængden samt hvilke opgaver der endeligt skal løses. På det nuværende beregningsgrundlag vurderer forsvaret, at udsendelse af bidraget i 90 dage forventeligt vil andrage ca. 14 millioner kr. i meromkostninger. Heri er medregnet anslåede udgifter til chartering af civile fly m.v. til løsning af øvrige opgaver, herunder nationale, der ikke kan udskydes til efter operationen i Mali. Meromkostningerne forbundet med udsendelsen afholdes inden for forsvarets økonomiske ramme på § 12.